

kun faar udbetalt Begyndelsesløn som Portører i den danske Stats Tjeneste. Der blev imidlertid lovet dem under Agitationen — og Agitationen blev jo væsentligt ført af Regeringspartierne. Mænd dernede —, at de skulde faa deres Anciennetet godtgjort, og sagt, at de derfor ikke havde noget at frygte, idet de vilde have Ret til at gaa over i dansk Statstjeneste med den Anciennetet, som de havde indenfor den tyske Stats Tjeneste. Disse Folk er ganske naturligt nu i høj Grad utilfredse, og jeg henstiller til den højtærede Minister for offentlige Arbejder, at dette Forhold snart rettes, saaledes at de faar den Anciennetet tilregnet, som de har erhvervet sig i den tyske Stats Tjeneste.

Dernæst vil jeg fremhæve Spørgsmaalet om Haandværksmestrene dernede. Haandværksmestrene navnlig i Tønder, d. v. s. de tyske Haandværksmestre, klager i høj Grad over, at de bliver fuldstændig tilsidesat ved Statens Arbejder. Det paastaas, at de danske Embedsmænd i Tønder har en Liste over alle de Haandværkere, som har tilhørt de danske Foreninger, og kun disse Haandværkere har Adgang til at faa Del i de Arbejder, som Staten lader udføre. Hvis dette er rigtigt, mener jeg, at dette er en Forbigaaelse, som ikke bør finde Sted. Nu efter Genforeningen har vi kun een Slags Statsborgere og ikke danske og tyske Statsborgere. Selvfølgelig maa Staten forlange af dem, der tidligere var tysksindede, at de skal være loyale Statsborgere, men man maa da ogsaa vise dem det Hensyn, at de faar de samme Rettigheder, som alle de andre faar.

For Sønderborgs Vedkommende er det, hvad Leverancerne af Varer til Militæret dernede angaar, en Kendsgerning; at Leverancerne af Kød og Flæsk uden Licitation er overgivet til den eneste danske Slagtermester, der er i Byen. Jeg mener, at dette er ganske forkert. Inden Krigen havde man det indenfor Haandværkerne i Sønderjylland saadan, at Arbejderne stod i Tilslutning til de tyske Fagorganisationer, og de tyske Haandværksmestre stod ligeledes i Tilslutning til de tyske Mesterorganisationer. Det er ganske givet, at de fleste af disse derved paa en vis Maade var afskaarne fra at være Medlemmer af danske Foreninger dernede. Men nu er der kommet danske

Haandværksmestre derned, Folk, der har etableret sig dér netop med det for Øje, at naar Sønderjylland var overgaaet til Danmark, vilde der blive en god Arbejds-mark for dem dernede. Jeg vil da henstille til den høje Regering, at det Arbejde, som Staten skal lade udføre, paa normal Vis bliver udbudt i Licitation, saa at alle, der ønsker det, kan faa Adgang til at fremsætte deres Tilbud.

Jeg har dernæst et Ørsket til den højtærede Undervisningsminister. Det angaar Aftenskolerne i Sønderjylland. Et Bevis paa, at de tyske Arbejdere erkender, at de nu bør arbejde med indenfor det danske Statssamfund, er, at neppe var jeg blevet valgt ind i Rigsdagen, før jeg fra Arbejderne i Tønder og Sønderborg fik en Anmodning om at virke for Oprettelsen af Aftenskoler, saaledes at de kunde lære det danske Sprog. De fleste af dem, særlig de, der ikke kan Dansk — og det gælder i første Række Arbejderne i Tønder —, befinder sig jo som i en Ørken. De er afskaarne mod Syd fra Deltagelse i social, kulturel og politisk Virksomhed; og Nord paa er de ligeledes afskaarne fra Deltagelse i saadan Virksomhed, fordi de ikke kan sproget. De har derfor bedt mig om at virke for Oprettelsen af Aftenskoler, hvor de kan lære Dansk. Med dette Formaal for Øje har jeg sat mig i Forbindelse med de danske Købstæders Aftenskoleforbunds Leder Hr. Jørgen Banke — jeg er gaaet den Vej at henvende mig paa det Sted, fordi denne Undervisning naturligvis maa være fuldstændig neutral —, og han har lovet at tage ned til Sønderborg og Tønder den 29. og 30. November for at faa oprettet Aftenskoler dér. Nu er det givet, at der dermed vil følge ekstraordinære Udgifter, fordi der skal bruges specielle Lærebøger, man skal f. Eks. have Lærebøger i Samfundskundskab o. s. v. Jeg ved, at den højtærede Undervisningsminister i Dag har modtaget Andragende fra de danske Købstæders Aftenskoleforbund, og jeg ar moder den højtærede Minister om at se meget velvilligt paa dette Andragende, som ogsaa irdeholder en Anmodning om ekstraordinær Bevilling til Aftenskoleundervisningen i Sønderjylland.

Dernæst vil jeg gerne med den nu afsluttede Rejse for Øje, som Finansudvalget